

Universitätsbibliothek Paderborn

**Francisci Tvrriani Societatis Iesv, Defensio Locorum S.
Scriptvrae. De Ecclesia Catholica, Et Eivs Pastore
Episcopo Romano, B. Petri, principis Apostolorum
successore, libri duo. Aduersus nugatorias ...**

**Torres, Francisco de
Coloniae Agrippinae, 1580**

VD16 ZV 18729

Capvt Primvm.

urn:nbn:de:hbz:466:1-33634

Sophisma Turriani.

Episcopos vocat scrip. arietes tanquam ductores gregis, id est, duces, quemque gregis sui, ut sunt arietes duces ouium; ergo consequens necessario est secundum rationem ac naturam, illis non minus opus esse pastoribus, quam gregi ouium, id est, laicis, immo etiam magis, ne qui aliorum duces sunt, ipsi errent & alios in errore iuriunt. Petrus autem & post eum Romanus P̄otifex eius successor, est pastor arietum, id est, Episcopus Episcoporum.

Solutio superioris sophismatis.

C A P V T P R I M V M.

NE C hic fideliter mea recitasti, sed more & modo tuo, quod leuiora viderentur & minus premere: recitabo ego, vt te pudeat tui. sic enim aiebam, Cum Episcopi, qui greges ouium & agnorum rationalium pastorum, sicut Dominus B. Petro pascere iussit, arietes quidam sint secundum Prophetam Ezechielem, id est, duces, quisque gregis sui, ut sunt arietes duces ouium; consequens necessario est secundum rationem ac naturam, illis non minus opus esse pastoribus, quam gregi ouium, id est, laicis, immo etiam magis, ne qui aliorum duces sunt, ipsi errent, & alios, quibus praeuent, in errorem mittant, sicut Apostolus ait, deinde recitato loco Ezechielis & interpretatione Clementis Romani, interrogauit his verbis, Dicite ergo Confessionista, quem pastorem habent arietes vestri, id est, ministri, vel superintendentes? si enim nullum habent, sunt igitur dispersi, vexati, & iacentes, sicut Dominus dixit de turbis illis in Euangelio misertus est, inquit, eis, quia erant vexati, & iacentes, sicut oves non habent pastorem. Cur tu hanc meam interrogationem dissimulas? Antoni, nisi vt ad eam non responderes? Quid enim respondere poseras, nisi nullum pastorem. Quæ arietes vestros habere? ex quo quid sequeretur, quod ego intuli, videbas. Deinde nisi dissimilari, lauerit, quæ subiunxi, Cum dixit Dominus Petro, pascere oves & meas addidit, quis cum ratione dubitate potest, praesertim si vim verborum non ignorat, quin Petro iussere potuit. ut pascere quascunq; oves, quæ Christi essent? Hoc enim declarat vis articuli & Pronominis τὰ πρόβατα με, vt sciunt, qui in lingua Graeca mediocres progressus fecerunt. Perinde itaque est, vt si diceret, quacunque oves meae sunt, eas pascere. Quare consequens est, vt si quæ sunt, quæ ad Petri curam pascendi non pertinent, nec oves quidem illa Christi sunt; arietes ergo, id est, duces gregis Confessionis Augustanae & Antuerpiensis, & similium, non pertinent ad oves Christi, quandoquidem pasci nolunt a Petro in successore eius; ac proinde extra Ecclesiam sunt; siquidem in Ecclesiam sine Episcopo congregari non possunt, sic ut nec in gregem oves sine pastore: quippe cum sit Ecclesia, vt ait beatus martyris Cyprianus, plebs Episcopo suo adunata, & grex pastori suo adhaerens.

Quod pastores confessores Augustanæ non pertineant ad oves Christi.

quomodo ergo isti capita Ecclesiarum tanquam Episcopi esse possunt, si extra Ecclesiam sunt? ut quidem sunt, cum careant, ut dixi, pastore, qui eos ipsos ministros vel Superintendentes in Ecclesiam congreget. Sed fortasse respondebunt, non commisso Dominum Petrum, ut pasceret arietes, id est, ductores pecoris a gregis, sed agnos, id est, recenter secundum fidem natos, hoc est, neophytes, & oves, id est laicos firmiores, sic Basili Com. Esa. cap. 5. agnos, & oves interpretatur. Verum sic respondentes facile est redarguere: cum enim oves dixit Dominus, arietes quoque intellexit, qui ex ouibus nascuntur; & arietes oves mares a Varrone vocantur, immo omne genus pecoris significat Gracem πόβατον. Hanc quoque questione disimulasti, immo cetera omnia in eodem c. 8. disimulas, in quibus nullum aditum ad cauillandum reperiisti: duo solum elegisti ad respondendum, quae cauillatunculis & mendacijs eludere posse sperabas, unum est quod ex loco Ezechielis arripuit, exponis enim sententiam Ezechielis, quasi de ea sit questione, quis ignorat facerdotes, & magistratus nomine pastorū reprehendi, & eos quidem dici hic non a Pontifice, sed a Deo iudicandos, sed quis rursus negare potest cum ratione, quin illos ipsos, quos prius Ezechiel pastores vocauit, eosdem prophetia Ezechielis translatè etiam arietes & hircos appellauerit, quamvis Clementem auctorem & interpretem non haberemus, non dico arietes et hircos pecudes, quod tu videbis intellexisse, quasi hoc ego dicere, sed arietes et hircos rationales. Postquam enim dixit, fili hominis, propheta de pastoribus, et dices pastoribus, haec dicit Dominus, vobis pastoribus, & quae sequuntur omnia in malos pastores dicta, quorum peccata in greges suos commissa describit Dominus per prophetam, & se ea vulturum minatur, & oves suas requisitum ac in paschis optimis congregatum, ne existimarent iesum, qui reguntur siue pascuntur, non esse iudicandos a Domino, sed tantum pastores, qui regunt. Coniungit Dominus utriusque partis iudicium & minatur iudicaturum se tum prepositos, tum subditos; cum ait, vos autem greges mei, siue ut est apud LXX. oves meae, haec dicit Dominus Deus, ecce ego iudicabo inter ouem & ouem; siue inter pecus arietum & hircorum; quod si hic comprehensi sunt pastores, & subdit, ut necesse est, dic tu, si scis, quo nomine intelligendi sunt subdit, & quo nomine prepositi? si subdit intelligendi sunt nomine gregis, siue ouium, restat ut nomine arietum & hircorum, rationalium silicet, intelligantur pastores, sacerdotes, & pastores magistratus. Illa enim differentia nominum, personas gradu & officio differentes significet necesse est, nisi forte de pecudibus bestiis prophetari putas, & de eis iudicandum esse, dicam enim cum Mosaica figura fuerunt apostolo, nunquid de pecoribus aut arietibus cura est Deo? an propter nos hac scriptura sunt, aut non quid scripta sunt propter greges et pastores veteris populi Israel, & non etiam populi noui? Quis non credit, aut ignorat, sacerdotes pastores legis Mosaicæ figuram gestisse sacerdotum pastorum legis Euangelicæ at primæ

Quo ex ipsa propheta Ezechielis confitet vocatio pastores translatè arietes, & hircos.

Quo sacerdotes pastores legis Mosaicæ figuram gestisse sacerdotum pastorum legis Euangelicæ at primæ

proinde non solum hec, qua de pastoribus illis, & de eorum supplicio propter eorum peccata prophetantur, ad illos pertinere, sed ad nos etiam sacerdotes? unde dicere possunt secundum spiritum prophetia huius, sicut Apost. in epistol. ad Cor. scripsit, haec autem in figura facta sunt nostri, ut non simus concupiscentes malorum, sicut & illi concupierunt: & paulo post, negat tentemus Christum, sicut quidam eorum tentauerunt, & a serpentibus perierunt. Hac autem omnia in figura contingebant illis, scripta sunt autem ad correptionem nostram, in quos fines seculorum deuenerunt. Si igitur iam concedis, negare enim non potes, nisi scripturis repugnes, prophetata esse de malis pastoribus illius populi in figura simulum pastorum in Euangeli, sicut nomen commune pastorum et sacerdotum, quo illi nominantur, cum nostris pastoribus, & sacerdotibus comunicatur: cur non communicetur nomen in translatum arietum, quo ab eodem prophetata illi veteres pastores vocantur? an quia sic prophetat nominat, cōuertit Deus pastores in arietes, vt mibi obijcis, & aī simile monst̄ri videri posse? cū certè magis monst̄ri simile videri posit, te tam stupidum esse, vt cum prophetat dicit, siue potius Deus per prophetam, iudicabo inter ouem & ouem, & arietem & hircum, id est, inter arietem & arietem, inter hircum & hircum, tu veros arietes, id est, irrationales, & non potius arietes metaphoricos siue translatios, id est, rationales intellexeris. Et fortasse tales fore aliquos, qui sic aliquando putarent, suspicatus est Clemens auctor Apostolicus, cum quales arietes & quales oues propheta diceret, interpretatus est: quod ego, quia non opus esset interpretatione, scimus & volens pratermisseram, sed reddam modo quod pratermissti, audite, inquit, Clemens lib. 2. cap. 19. Episcopi, & audite laici, quemadmodum dicit Dominus, iudicabo inter arietem & arietem, inter ouem & ouem, id est, inter Episcopum & Episcopum, & inter laicum & laicum, & inter magistratum, & magistratum: deinde subiungit, rationales enim oues, & rationales arietes sunt hi; hoc ego libens praterierā, q̄ nunc coactus repono & reddo, & si maius Grace, reddā Grace, λογικὰ γράφε τὰ τρόπωτα, καὶ δι Χριστὸν οὐτοι. At Turrianus, inquis, arietes exponit Episcopos, & hircos principes, atq; ita planè discedit ab Ezechiele, qui non arietum sed pastorum nomine, veteres sacerdotes intellexit. Ita est Antoni, pastorum nomine, veteres sacerdotes intellexit Ezechiel, hoc ego nunquam negauī, atq; ita non discedo, vt tu sis, ab Ezechiele, quin potius tu planè ab Ezechiele discedis, & quide bis, semel cum putas, non esse ista ab Ezechiele prophetata contra malos pastores veteris Israel, in figura malorum pastorum Israel spiritualis. Sic enim Apostolo Paulo contradicis, cum ait omnia in figura contingat illis: scripta sunt autem ad correptionem nostram. it ag, illa prophetica minatio diuini iudicij in veteres malos sacerdotes et pastores, ad malos quoq; Ecclesiæ Episcopos pertinet. quod qui nefustum fiat,

Quomodo
Antonius
ab Ezechie-
le discedat
in duobus,
idq; mani-
festum fiat,
get, vt

32
get, ut tu, ab spiritu Ezechielis, id est, diuino discedit. Discedis etiam in eo ab Ezechiele, quod subiungis. Est etiam prorsus ineptum, Episcopos cum arietibus comparare: si enim ineptum est comparare Episcopos cum arietibus, ineptum est quoque comparare veteres pastores sacerdotes cum arietibus. Ineptus igitur fuit iudicio tuo Ezechiel, qui hoc fecit, quod neque tu, nec illus qui sensu communis non careat, negare potest. Siquidem illos ipsos, quos vocavit Propheta pastores, cum dixit in principio, va pastoribus Israel, & paulo post, propterea pastores, audite verbum Domini, &c. & rursus, Ecce ego ipse super pastores, illos inquam ipsos statim nominat non pastores, sed arietes & hircos, sic enim ait, Vos autem greges mei, siue vt est apud LXX. oves meae, hac dicit Dominus Deus, ecce ego iudico inter pecus & pecus, siue inter ouem & ouem, vi est apud LXX. & inter pecus arietum & hircorum. nemo negabit, nisi excors sit, quin hic de ouibus & arietibus, & hircis rationalibus sermo propheticus & minax fiat. nomine autem arietum & hircorum, accipiendo esse eos, qui cibis praerant, et nomine ouium eos, quibus praerant, ea quae sequuntur, declarant, et continuunt. Nonne, inquit, satis vobis erat, pascua bona depasci? insuper & reliquias pascuarum vestiarum concutastis pedibus vestris, & cum purissimam aquam biberetis, reliqua pedibus vestris turbastis, & oves meas ijs, qua concutata pedibus vestris fuerant, pascabantur. Cum oves appellat eos, quibus prae-
ravit pastores, & quos opprimebant, superest, vt eos ipsos, qui sic durè, & vio-
ranslate se lenter praerant, arietes & hircos translatè tanquam duces nominauerint, scilicet
loqui decla-
rauerit, cù-
dicit arie-
tes, hircos,
& oves.

Quō idem
Propheta
Ezechiel
translatè se
lenter praerant, arietes & hircos translatè tanquam duces nominauerint, scilicet
loqui decla-
rauerit, cù-
dicit arie-
tes, hircos,
& oves.
interpretatus est, vos autem inquit greges mei, siue oves meæ, vt est apud LXX.,
greges, siue oves pascuae meæ, homines estis. quo in loco Hieronymus, soluit,
inquit, enigma, immò potius metaphoram, & ponit manifestius, vos autem
oves meæ, oves pascuae meæ homines estis. Omnis igitur sermo de hominibus est.
hactenus Hieronymus; aut si tu sapientior es Ezechiel, dic quid aliud intelligi
possit & debeat; si igitur propheta ineptus, vt ante a dixi, & tu vis, quia Epis-
copos cum arietibus comparauit, cum veteres pastores sacerdotes, cum arietibus
in figura Episcoporum, vt iam docui, comparauit. Sed audiamus rationem
quam attulisti, cur non comparauerit Episcopos cum arietibus. Quandoqui-
dem, inquis, arietes, nō gregem pascunt, sed in grege ipso pascuntur.
Est autem Episcoporum munus pascere ecclesiam Dei, vt ante di-

Quō in exē. Etum est si ita imperitus es Antoni, vt in exemplis et parabolis scriptura san-
plis & para-
bolis non
necessitatem
et omnia, q̄a in re sunt, exempli conuenire velis, aut q̄a in exemplis, & pa-
rabolis sunt, ipsi rei; exempla omnia & parabolæ tollere necesse erit. Addere
vt omnia, etiam simili ratione potuisse, nō comparari hic in loco Ezechielis pastores cum
conueniat. arietibus, quia non cernitur hoc in pastoribus, quod propheta dicit in arietibus,
& hir-

& hircis; scilicet, ut reliquias cibi, aut potionis conculcent pedibus, & subditi conculcent a pedibus edant aut bibant. Sed vide, quid veteres interpres Graci in hoc loco notatum reliquerunt, ut contra te, & tui similes cautum esset, rursus, inquiunt, contra eos qui praerant, dirigitur sermo plenus iniinis, hoc enim significat τὸ ἐλεγκτικὸν σχῆμα τῷ λόγῳ. Est autem sermo paradigmaticus, in exemplis vero non oportet omnia λεπτολογία ἀκριβῶς, id est, omnia subtiliter & latenter explicare, alioqui quomodo esset exemplum? Illud autem, conculcabatis pedibus & quae sequuntur, tropice dictum est, ut in ouibus herbam comedentibus, & reliquam calcantibus & bibentibus aquam & pedibus reliquam turbanibus. Hac tenus ex commentarijs & annotationibus Gracorum. Sic igitur ut arietes irrationalis cum pastoribus compararet, & ab eis exemplum & parabolam sumeret, satis habuit Propheta, praere ouibus insinu natura arietes tanquam duces, tu vero amplius ab illis regis & prædictos λεπτολογῶν, pascere scilicet Quomodo
fit Antonis
gegē, ut quia nō pascunt, quia non vntuntur ratione, cū Episcopis nō cōparentur, bellissimus
neg, cū pastoribus, quorū munus est pascere. O bellissimū Theologū & interpretē
parabolarum scriptura sacra. Sed transeamus ad aliam cauillationem fatuam. interpres pā
rebo larum
scriptiut.

Verum audiamus inquit, quam bellè locum hunc exponat, arietes,,,
inquit, sunt duces ouium, & Episcopi duce, quisque gregis sui, vt i-,,
gitur arietes opus habent duce, ita Episcopi Pontifice, à quo ipsi re-,,
gantur. Satin sanus es Turriane, qui ita ludas in re seria? ecquis enim,,
pastor tam ignarus vnquam, ac crudis fuit rei pastořitiae, vt curam,,
ouium arietibus commiserit? Immò satin sanus es tu Antoni, vt singas,,
quid nemo eorum, qui te audiendum putant, crediturus sit? Paulo ante, quia
eum Episcopos esse quodam arietes, iuxta prophetiam Ezechielis, finxitisti Quomodo
metconuertere Episcopos in arietes, quod simile monstri videri possit, ita enim Antonius
scripsisti, ineptum esse comparare Episcopos cum arietibus, non intelligens vtrū in Ezechie.
que te in Ezechielem dicere, immò in Deum, qui per prophetam in parabola o- lē, & in Deū
catus est, hoc de me ea licentia commentus es, qua Homerus de Circe, & socijs singit, quod
Vllixi, aut Apuleius de asino. Nunc singis committere me curam ouium arietibus
bus, prius feci in tua poetica magica, ex hominibus pecudes; nunc ex pecudibus
homines; habere enim curam aliorum, animalis est ratione prædicti. Vtrum sani
cerebris, an insanis capit is hac singere, viderint tui Protestantes, quorum te Pa-
tronum adoptasti. Sed videamus quomodo curam ouium arietibus commiserim?
& quales ego arietes secundum propheticam parabolam fecerim Episcopos.
Scripti pag. 50. Præterea cum Episcopi, qui greges ouium & agnorum rationa-
lum pacant, sicut dominus beato Petro pascere iussit, arietes quidam sunt secun-
dum prophetam Ezechielem, id est, duces quisque gregis sui. ut sunt arietes du-

Quemodo
iudicio etiā
Protestan-
tium men-
daciū Antonij redar-
guatur.

ces ouium. Iudicate vos Protestantes, num fecerim hic Episcopos arietes irra-
tionales, an rationales? An non satis clare dixi, esse arietes rationales, cùm dixi,
esse arietes quosdam secundum prophetam Ezechielē? Aut nūquid Antonius
tam imperitus, aut hebes erat, vt non intelligerer, locum Ezechielis à me statim
recitatum, quem sequebatur, paradigmaticum siue parabolicum esse? Aut nun-
quid cur am ouium arietibus commisi, cum dixi esse Episcopos arietes quosdam,
id est, duces quemq; gregis sui, vt sunt arietes duces ouium? nisi forte putabat,
illud, esse arietes irrationales duces ouium, id est, praire illis, quod instinctu nau-
ra faciunt, nihil aliud esse, quām curā ouium habere, quo quid insanii cogita-
ri poterat? habere enim curam non conuenit nisi participi rationis. Postquā ve-
rō dixi, esse Episcopos arietes quosdam, scilicet rationales iuxta parabolā Eze-
chielis, id est, duces ouium rationalium hoc est laicorum, inde intuli, consequens
esse necessariō secundum rationem & naturam, vt sicut oues rationales, quibus
Episcopi tanquam quidam arietes rationales praeceperint, opus habeant pastore, &
duce, sic ipsi arietes rationales, id est Episcopi, siue pastores opus habeant pasto-
re, & duce. Imò multo magis aiebam, ne qui aliorum duces sunt, ipsi errant, &
alios quibus praeceperint, in errore mittāt. Hic tu Antoni, si poteras, debebas negare
consequens, quod ego induxi, simulq; reddere rationē, quare oues rationales, id
est, Laici pastore ac duce opus habeant; pastores verò, quos Superintendentes vo-
catis, non habeant. Sed quia non potuisti, imò neq; tentasti, disimulanter ad ca-
uillandum te vertisti obscurando, fingendo, & tenebras verbis meis clarissimis of-
fundendo, quod tu mihi mendosè obiçis. Ex ista mea argumentatione profecta
est paulò pòst, illa mea percunctatio, cùm dixi, dicite ergo Confessioniste, quem
pastorem habeant arietes vestri, i. ministri vel superintendentes. Si enim nullū
habent, sunt igitur dispersi, vexati & iacentes, sicut oues non habentes pastore,
vt Dominus in Euangelio de turbis illis dixit, nec ad hanc questionē, vt iterum
dicam, respondisti.

C A P V T I I .

Sed videamus iam, qui nec ad rationem ductā ex parabola Ezechi-
elis, nec ad percunctionem quicquam respondisti, quale ratione
rationem mihi fallaciter affinxeris bonus plastographus. Sed ne te-
ram inquis, tempus, cum ita ratiocinaris, oportere esse alii
quem, qui iudicet inter arietes, & simul profers Romanum Pon-
tificem, resellat te Dominus ipse apud Prophetam his verbis, iudi-
cabo, inquit, inter ouem & ouē, inter arietes & hircos, ergo Deus
ipse sibi partes iudicandi depositit. Tu verò bonus scilicet interpre-
verba Ezechielis sic exponis, iudicabo, inquit Dñs, id est, iudicabit
Pótifex Rom. atq; ita tuo more grauiter peccas τῷ ἀπόστολῳ οὐεν.
Si hanc expositionem Ezechielis in meo libro ostendere potueris, habear, &
quidem meo merito, ineptus & ridiculus; si verò non potueris, transferatur in